

Bergen 1: Ararat - berg van de zondvloed

Liturgiesuggesties:

Gezang 409: 1, 2 en 4 of Psalm 108: 1 en 2 OB

Psalm 89: 4 en 5 of Psalm 90: 1 en 2 OB

Psalm 26: 1 en 2 OB

Genesis 6:9-22 en 7:1-7 en 8:1-5

Psalm 33: 4 en 7 OB

Na verkondiging: Psalm 8: 1, 2, 3, 4, 5 en 6 of Psalm 8: 1, 3, 4, 6 en 9 OB

Psalm 138: 4

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Ik denk dat we allemaal wel het verlangen kennen ... om met iets helemaal opnieuw te beginnen.

Zeker zo aan het begin van een nieuw kalenderjaar kan dat gevoel je bekruipen.

Een nieuw begin.

Een schone lei.

Een blanco bladzijde in je levensboek.

Helemaal opnieuw beginnen...

Maak maar eens de balans op van je leven.

Soms is je levensweg zo helemaal anders gelopen dan je je had voorgesteld.

Ik denk aan de opvoeding van je kinderen, bijvoorbeeld.

Als ze nog klein zijn, nog zo afhankelijk, potje Olvarit en zo ... heerlijk toch om er van te kunnen genieten.

Maar kleine kinderen worden snel groot.

Het loopt niet altijd zo als je als ouders had gedacht.

Eigen willetje.

Eigen wegen die ze gaan.

Eigen vrienden die ze kiezen.

Best wel moeilijk.

Zeker als het ook anders gaat als de kerk en het geloof in het geding zijn.

Zeker, het geloof kun je je kinderen niet geven.

Je kunt wel voor hen bidden, natuurlijk.

Maar als ze dan de puberteit achter de rug hebben, keuzes hebben gemaakt in hun leven, ... misschien dat ze al het huis uit zijn ...

Zou u de opvoeding van uw kinderen willen overdoen?

Helemaal opnieuw beginnen.

Ik denk ook aan je relatie met elkaar.

Als man en als vrouw.

Hoeveel jaar bent u al getrouwd?...

10 Jaar, 20 jaar, 40 jaar of meer misschien?

Wees God er dankbaar voor dat je het al zolang samen hebt mogen volhouden.

Want er zijn nogal wat huwelijksbootjes die na verloop van tijd op de klippen stuk lopen.

Liefde die verkilt.

Problemen die je samen niet kunt delen.

Je relatie stelt inhoudelijk niets meer voor.

Misschien kwam er wel een derde aan boord.

Je had je het misschien heel wat anders voorgesteld als ... toen je zoveel jaar geleden samen op de knielbank voor in de kerk een zegen over je huwelijk aan de HERE hebt gevraagd.

Opnieuw beginnen.

Misschien ook wel in je relatie met God.

't Is gewoonte geworden, een goede sleur om 's zondags één, of ... zoals wij gewoon zijn twee keer naar de kerk te gaan.

Je doet het misschien voor je kinderen of voor die ander.

Maar ach, zelf zegt het je niet zoveel meer.

Je bent teleurgesteld in mensen.

In de dominee, of de ouderling of die ander die zich christen noemt.

Misschien ook wel teleurgesteld in God.

Verdrietig, jammer.

Het is zo anders gelopen als je je had voorgesteld.

En dat opnieuw beginnen, met God en zijn gemeente, ... dat verlangen is er langzaam maar zeker steeds meer uitgesleten.

Zou u het willen?

Opnieuw beginnen? ...

Of neem nu al die slachtoffers van de vloedgolven in Zuid-Oost-Azië.

Zo spelen je kinderen nog op het strand.

Of gooi je je netten uit om voor je gezin een schamel inkomen te verdienen.

Of je bent inkopen aan het doen op de markt.

Maar dan opeens is er die volkomen onverwachte maar alles verwoestende kracht van het water.

Je huis, je boot, heel je bestaan ... in een oogwenk worden ze verzwolgen door het water.

Je hebt het gelukkig overleefd maar je vrouw, je kinderen, je familie?

Het was een aangrijpend verhaal waarvan Jaap van Deursen voor het RTL-nieuws onlangs verslag deed en waarvan we de beelden in de televisie konden zien.

Helemaal opnieuw beginnen.

En dan in de chaos van je bestaan toch blijven vertrouwen op God!

Op een zeker moment lijkt het de Here God een geweldig idee om in zijn paradijselijke hof een mensenkind een plaats te geven.

Hij buigt Zich in het stof van de aarde.

En als een kunstenaar boetseert Hij uit het stof van de aarde een mens: Adam - uit de aarde genomen.

Ik vind, gemeente, die eerste hoofdstukken uit Genesis elke keer weer zo machtig, zo indrukwekkend.

Dan blaast Hij zijn levensadem in de mens en die mens komt tot leven.
Die mens mag leven op de adem van God.
Hebt u, heb jij je dat wel eens gerealiseerd ... dat je de levensadem van God in je hebt?
Die eerste mens, Adam, leeft als een vriend van God.
Bijna goddelijk is hij gemaakt.
God en de mens in het paradijs.
Een stukje hemel op aarde.

Ongetwijfeld weet u dat het anders loopt dan God Zich dat had voorgesteld.
Het paradijs wordt door duivels ingrijpen ... een hel.
De zonde breekt Gods goede schepping aan stukken.
De mens - vriend van God - wordt een vijand.
Hij wil de plaats innemen van God.
Zo wordt de Schepper van de mens door zijn schepsel aan de kant geschoven.
En de zonde vreet voort.
Als een kankergezwell worden alle goede cellen erdoor aan-getast.
Adam en Eva.
Kaïn en Abel.
Henoeh en Lamech.
Zonen Gods en dochters der mensen ... ze trouwen met elkaar.
Heel de schepping staat op z'n kop.
Moord en doodslag.
Oorlog en geweld.

(Genesis 6: 5-7)

"Toen de HERE zag, dat de boosheid van de mensen groot was op de aarde en al wat de overleggingen van zijn hart voortbrachten te allen tijde slechts boos was, berouwde het de HERE, dat Hij de mens op aarde gemaakt had, en het smartte Hem in zijn hart.

En de HERE zeide: Ik zal de mensen, die Ik geschapen heb, van de aardbodem uitroeien, de mensen zowel als het vee en het kruipend gedierte en het gevogelte van de hemel, want het berouwt Mij, dat Ik hen gemaakt heb." - punt uit!

*

Zo begint, broeders en zusters, jongelui, in de Bijbel de geschiedenis van de grote vloed.
Het begint met God.
Met de Schepper van de hemel en de aarde.
Met zijn gedachten en zijn emoties.
Tussen haakjes: Het gebeurt niet vaak dat de Bijbel ons iets vertelt over de innerlijke gevoelens van God.

God heeft een hart lezen we in Genesis 6.
En God heeft pijn in z'n hart.
Die pijn gaat zelfs zover dat Hij er spijt van heeft dat Hij de mens op de aarde gemaakt heeft en Hij Zich afvraagt of Hij wel met de mens verder wil gaan.
God heeft ... berouw over de schepping van de mens.

Want die mens gedraagt zich niet langer als een schepsel van Hem.
Hij heeft zich de schepping en zijn Schepper onwaardig gemaakt.
Dat klinkt allemaal mee als de grondtekst het heeft over Gods berouw.
Gods berouw is altijd zijn reactie ... op wat mensen doen:
zonde, bekering, gebed om hulp.

Nu ... God, de HERE, voelt Zich tot in zijn hart gegriefd.
Daarom besluit Hij met pijn en verdriet in zijn hart ... om heel het menselijk geslacht
uit te roeien.
Schoonvegen, afwassen ... staat er eigenlijk in de grondtekst.
Dat verwijst al naar de grote vloed, die de aarde zal schoonvegen, afwassen.
Afwassen van alles wat zondig is.
Het gaat mij te ver om de lijnen door te trekken naar wat er op tweede kerstdag in
Zuid-Oost-Azië is gebeurd.

Laten we maar dichterbij huis blijven.
Bij ons kerkgebouw. Bij het doopvont.
Want bij zonde en bij afwassen mag denken aan het sacrament van de doop.
God wast de aarde schoon ... om vervolgens een nieuw begin te kunnen maken.
Helemaal opnieuw begint God.
Met één mens, met Noach.
Een mens die in z'n leven heeft moeten leren vertrouwen op de leiding van God.
Leiding van God in je leven.
Misschien dat u en dat jij daar net als ik ... iets van hebben ervaren.
Dat het soms anders gaat dan je je had voorgesteld.
Waarvan je - vaak achteraf - moest erkennen ... daar had God de hand in.
Leiding van God.

En zo begint de geschiedenis van de mensheid - na het ingrijpen van God - met een
nieuwe, schone bladzijde bij het gebergte Ararat.
Ararat: Berg van de zondvloed.
Berg van de ark, van Noach, schipper naast God.
Berg van het oordeel, van het einde.
Berg van Gods genade en berg van een nieuw begin.

Ararat.
Hoog boven het onherbergzame gebied van Armenië in Oost-Anatolië', broeders en
zusters, jongelui, liggen de met eeuwige sneeuw bedekte toppen van de Ararat.
Een dubbele berg - eigenlijk een uitgedoofde vulkaan - aan het uiteinde van het
Taurusgebergte.
De kleine Ararat is bijna 4000 (3903) meter hoog.
De grote Ararat is meer dan 5000 (5165) meter hoog.
De grootste berg van Turkije.
Ararat: Agri-Dag, zeggen de Turken.
Pijnlijk berg.
Vermoedelijk heeft het die naam gekregen, omdat de berg zo steil en zo moeilijk
begaanbaar is.
De sneeuwgrens ligt rond de 4000 meter hoogte.

Zo'n tien gletsjers heeft de grote Ararat.
Moeilijk begaanbaar.
Een uitdaging voor bergbeklimmers.

Lange tijd vormde het gebergte Ararat het drielandenpunt tussen de voormalige Sovjet-Unie, Turkije en Iran.
Sinds 1920 zijn deze bergen in Turks bezit.
Een omstreden gebied.
Militair gebied.
Hier wonen de Koerden - een volk dat vecht voor een eigen bestaan.

In de wijde omtrek is er geen berg die zó machtig, zó groots en zó dominerend oprijst naar de hemel als deze.
Als je nog 80 kilometer ervan verwijderd bent kun je de bergketens al zien - las ik ergens.
Ararat.

Als u in uw Bijbel zoekt komt u in 2 Koningen 19 vers 37 en in de paralleltekst Jesaja 37 vers 38 het land Ararat nog een keer tegen.
Na de moord op hun vader vluchten de zonen van Sanherib - u weet misschien dat dat één van de koningen van Assyrië is - na de moord op hun vader vluchten de zonen van Sanherib naar het land Ararat.
En ook in Jeremia 51 vers 27 wordt gesproken over het koninkrijk Ararat.

*

Ararat.
Berg van de zondvloed.
Berg van het oordeel, van het einde.
Berg van Gods genade, berg van een nieuw begin.
"Toen zeide God tot Noach: Het einde van al wat leeft is door Mij besloten, want door hun schuld is de aarde vol geweldenaarij, en zie, Ik ga hen met de aarde verdelgen. Maak u een ark ..." (Genesis 6: 14)

En Noach, gemeente, gaat aan het werk.
Hij bouwt een woonschip: 150 meter lang, 25 meter breed en 15 meter hoog.
Met een eerste, een tweede en een derde verdieping.
Van goferhout.
Voor zichzelf en voor zo'n 35.000 dieren.
100, 120 Jaar lang willen sommige uitleggers ons doen geloven is Noach aan het werk.
Al die jaren heeft Noach eraan getimmerd.
Een ark op het droge.
De mensen lachen hem uit.

De ark wordt groter en groter.
Want God meent het echt.
Zijn geduld heeft eens ... een einde.
En uiteindelijk breekt de dag van zijn oordeel aan.

Alleen Noach en de zijnen vinden genade in Gods ogen.

*

"En de HERE zeide tot Noach: Ga in de ark, gij en geheel uw huis, want u heb Ik in dit geslacht voor mijn aangezicht rechtvaardig bevonden." (Genesis 7:1)

Rechtvaardig.

Kunt u zich spiegelen aan Noach?

Rechtvaardig.

Dat is: een mens uit één stuk.

Een mens waar je - door dik en door dun - op aan kunt.

Een mens, die wandelt met God.

Een mens, die leeft, zoals God het heeft bedoeld.

Rechtvaardig bevonden.

"Ga in ..."

En Noach gaat.

Met vrouw en kinderen: zonen en schoondochters.

Met van elk dier een mannetje en een wijfje.

Dan sluit God zélf de deur van de ark.

Niets en niemand kan er meer in of uit.

De ark van het behoud is ... gesloten!

De schepping van God gaat dicht!

*

"En Noach was 600 jaar oud, toen de watervloed over de aarde kwam." (Genesis 7:6)

Alles zinkt weg in het duister van de nacht.

Heel sober wordt het ons in de Bijbel verteld.

Alles ademt de stilte van de dood.

In de Bijbel betekent immers water ... chaos en dood.

Daar leven de krachten en de machten die Gods werk op aarde telkens weer proberen te vernietigen.

De machten van dood en verderf krijgen de vrije hand.

De woestheid en de ledigheid van Genesis 1 keren op aarde terug.

Dwars door het water van de dood worden Noach en de zijnen gered.

Iemand vergelijkt de ark met Jezus Christus.

Hij is onze 'ark'.

'In Hem' worden Gods kinderen ... gered.

Dwars door het oordeel heen.

Dwars door het water van de chaos en de dood heen.

'In Jezus' ben je veilig, ben je geborgen.

U en jij en ik.

God is ons - in Jezus - genadig.

Wat er ook gebeurt!

*

De tijd verstrijkt.

"En de vloed was 40 dagen over de aarde ..."

"En de wateren hadden de overhand over de aarde, 150 dagen lang."

40 + 150 = 190 Dagen, ruim 6 maanden.

Omspoeld en overspoeld door het water van de dood.

Het zal, broeders en zusters, jongelui, voor Noach best een beproeving zijn geweest van z'n geloof.

Het verleden was voorbij.

En wat de toekomst brenge moge ... voor God een weet, voor Noach een vraag.

"Toen - na ruim zes maanden - toen gedacht God aan Noach ..." (Genesis 8:1)

Prachtig woord dat woord 'gedenken'.

God gaat aan het werk.

Het water daalt door een krachtige wind.

De kolken van de waterdiepte en de sluizen van de hemel worden toegesloten.

De regen uit de hemel houdt op.

De wateren vloeien gestadig van de aarde weg.

"En in de zevende maand, op de zeventiende dag van de maand, bleef de ark vastzitten op het gebergte van Ararat." (Genesis 8:4)

Boem! Kraak! Stop!

*

Ik kan me goed voorstellen dat er - door de eeuwen heen - mensen zijn geweest die op het gebergte Ararat naar de ark van Noach gezocht hebben.

Vooraf vanuit Amerika heeft men allerlei expedities uitgerust naar de onherbergzame ijsvlakten van de Ararat.

Allen met het doel om nog enkele resten te vinden van de ark van Noach.

De ark zou zich vele meters onder de ijskap van de Ararat bevinden.

Er zijn zelfs 'gekken' in Amerika geweest die hebben voorgesteld om de hele berg te overkappen en af te smelten.

De ark van Noach zou dan wel vanzelf te voorschijn komen.

Voor mij, broeders en zusters, jongelui, is het niet belangrijk dat de ark ooit gevonden zal worden.

Het gaat mij er niet om dat een stuk hout zou moeten bewijzen dat de Bijbel toch gelijk heeft.

Het gaat om de God van de Bijbel.

De Schepper van hemel en aarde.

Het gaat om zijn trouw en zijn betrouwbaarheid.

Om zijn zorg voor ons mensen.

Om de pijn die Hij lijdt als Hij kijkt naar wat wij mensen van zijn goede schepping hebben gemaakt.

Om de pijn die Hij heeft als Hij ziet hoe wij met elkaar omgaan.

En ... om zijn geduld en zijn genade.

Hij redt een mens en allen die aan hem verbonden zijn door het water van het oordeel en de dood.

God maakt met Noach op het gebergte van de Ararat ... een nieuw begin.

De ark ligt vast. Muurvast.
Nog is het water onder en opzij.
De toppen van de bergen zijn nog niet zichtbaar.
Na verloop van 40 dagen opent Noach het venster dat hij in de ark gemaakt had.
Een venster.
Met uitzicht op de hemel.
Met uitzicht op God.
In het Nieuwe Testament geeft Jezus ons uitzicht op God.
Jezus laat óns zien Wie God voor ons wil zijn.
Een Vader ... zorgzaam, beschermend, wakend.
Rechtvaardig, barmhartig en genadig.
"Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien ..."
Een venster naar God.
Maar nog zit Noach met zijn gezin en heel die dierentuin in de ark.
Pas na 365 dagen - sinds het begin van de vloed - wordt de ark ontsloten en kunnen Noach en de zijnen ... de schoon-geveegde aarde weer gaan bewonen en bewerken.

Eerst is er de raaf.
Heen en weer vliegt de raaf.
Elke dag opnieuw.
Een aasvogel.
Er is genoeg voedsel voor hem te vinden.
Vervolgens een duif.
Maar rust vind de duif nog niet.
Een plaats om te nestelen is nog niet te vinden.
Na zeven dagen ... opnieuw.
Noach wacht en wacht - pas tegen de avond komt de duif terug.
Ze heeft een vers olijfblad in haar snavel.
Teken van de vrede, van de shalom.
Teken van het nieuwe begin dat God met zijn schepping voor ogen heeft.
Het eind van de zondvloed is in zicht!
De golven maakt God stil en het land maakt Hij weer droog.
Opnieuw zeven dagen rust.
Dan keert de duif niet meer terug.
Ergens, wie weet hoever, heeft ze een plekje gevonden, takken, bomen, hoog genoeg boven het dalende water, om te nestelen.

*

Is dat, broeders en zusters, jongelui, niet een bewijs van Gods genade?
God kreeg op een zeker moment spijt/berouw dat Hij de mens een plaats in zijn schepping had gegeven.
Ontrouw waren de mensen, brutaal en vol geweld.
Toch is Gods oordeel niet radicaal, niet alles-vernietigend.
Want op de helling van het gebergte Ararat maakt met Noach en de dieren ... een nieuw begin.

Hij haalt ze door het water heen, zoals Jezus Christus zijn kerk haalt door het water van de doop.

In het graf van de grote vloed laat God de zijnen niet verdrinken.

Er is een ark, een schip, de kruisvlag hoog in top.

En er is een duif, een bode van vrede, een brengster van de goede boodschap.

Eeuwen later vlieg er opnieuw een duif boven het water.

Boven het water van de Jordaan.

Het is de Geest, de Heilige Geest, die van God is uitgegaan, die gekomen is om aan iedereen de blijde boodschap te vertellen: 'Zie, de nieuwe aarde is in zicht!'

'God maakt een nieuw begin!'

'Vertrouw op Hem!'

'Zijn heil is nabij!'

'Er komt een nieuwe hemel en een nieuwe aarde!'

'Dwars door alle zondigheid en alle gebrokenheid heen.'

* * *

Laten we samen bidden:

Here, onze God.

Al begrijpen we veel dingen niet die ons en de mensen om ons heen overkomen ...

Wij eren en loven U als de Schepper van de hemel en van de aarde.

Wij aanbidden U als de Beschermers van ons eigen leven.

Wij belijden U onze schuld, onze tekortkomingen, onze liefdeloosheid, onze zelfzuchtigheid.

Wat moet het U soms verdriet doen als U vanuit de hemel neerkijkt op wat er op deze aarde gebeurt.

Wat een geweld, wat een goddeloosheid, wat een gebrokenheid.

We kunnen ons voorstellen dat U popelt om een nieuw begin te maken: een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

Een nieuwe schepping - zoals U het in het begin ook voor ogen had.

Dank U voor uw genade en uw geduld.

Dat U ons nog een kans geeft om ons tot U te bekeren.

Dank U voor de komst van de Here Jezus, Uw eigen Zoon.

U laat - in Hem - ons niet meer verdrinken in het graf van de grote vloed.

Hij is onze 'Ark'.

In Hem zijn we veilig en geborgen.

Hij is onze Redder.

Geef ons - en allen in deze wereld, die getroffen zijn door ramp of nood - moed, geloof, vertrouwen.

Neem hen en ons bij de hand en breng ons allen - dwars door nood en dood - heen naar uw nieuwe paradijs.

Dat vragen en bidden wij U in zijn Naam.

Amen.

ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden, 09 januari 2005

! Graag een mailtje als deze preek in een gemeente wordt gelezen. !